

2.8 **javasolja** az éghajlatváltozáshoz hozzájáruló tevékenységek támogatásának megszüntetését;

2.9 **támogatja és megismétli** a Tanács javaslatát, melynek értelmében célokat kell kitűzni a 2012 utáni időszakra; a Tanácshoz hasonlóan úgy véli, hogy a fejlett országok számára helyénvaló lenne 15 % és 30 % közötti csökkentést előírni 2020-ra a Kiotói Jegyzőkönyvben meghatározott referenciaértékek vonatkozásában; a fenti időpontot követően pedig a Környezetvédelmi Tanács következtetéseivel összhangban álló értékeket kellene meghatározni (2050-re 60–80 %);

2.10 **ajánlja**, hogy a városi környezetre vonatkozó tematikus stratégia tartalmazza az éghajlatváltozás elleni küzdelemre buzdító üzeneteket;

2.11 **javasolja**, hogy hőmérséklet növekedésének 2 °C-os korlátozására vonatkozó költség-haszon elemzést vessék alá részletesebb vizsgálatoknak és kutatásnak; Pontosabban meg kell határozni, hogy a 2 °C-ra vonatkozó célkitűzés eléréséhez az üvegházhatást okozó gázok milyen koncentrációja engedhető meg, és hogy a csökkentés milyen költségekkel jár;

2.12 **javasolja**, hogy a városok egyre nagyobb számban csatlakozzanak az LA21-es folyamathoz, és helyezték még inkább középpontba az ilyen jellegű stratégiák végrehajtását.

Brüsszel, 2005. október 12.

A Régiók Bizottsága

elnöke

Peter STRAUB

Régiók Bizottsága vélemény – Tárgy: „Az Európai Bizottság közleménye a Tanács és az Európai Parlament részére: Az EU Fenntartható Fejlődési Stratégiájának 2005. évi felülvizsgálata: Előzetes összegzés és irányadás a jövőre vonatkozóan”

(2006/C 81/08)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Bizottságnak a Tanácshoz és az Európai Parlamenthez címzett, „Az EU Fenntartható Fejlődési Stratégiájának 2005. évi felülvizsgálata: Előzetes összegzés és irányadás a jövőre vonatkozóan” tárgyban megfogalmazott közleményére (COM(2003) 37 final);

tekintettel az Európai Bizottság 2005. február 9-én hozott döntésére, mely szerint az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének (1) bekezdése alapján a fenti tárgyban kikéri a Régiók Bizottságának véleményét;

tekintettel elnökségének 2005. április 12-én hozott döntésére, melyben megbízta a „Fenntartható fejlődés” szakbizottságot, hogy a fenti tárgyban véleményt alkosson;

tekintettel az Európai Bizottság „A fenntartható Európa egy jobb világért: Az Európai Unió fenntartható fejlődésre vonatkozó stratégiája” című közleményére (az Európai Bizottság javaslata a göteborgi Európai Tanács részére), COM(2001) 264 final;

tekintettel a Bizottságnak az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz, a Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához címzett, „A fenntartható fejlődést szolgáló globális partnerség felé” című közleményére (COM(2002) 82 final);

tekintettel az Európai Bizottság 2002. január 15-i közleményére, melyet a 2002. március 15–16-i tavaszi barcelonai Európai Tanácshoz címzett, ahol új lendületet kapott a két évvel korábban, a lisszaboni csúcstalálkozón elfogadott stratégia (COM(2002) 14), melynek célja, hogy Európa a világ legdinamikusabb és legversenyképesebb fenntartható, tudásalapú gazdaságává váljék;

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság által 2004. április 28-án elfogadott feltáró véleményre (NAT/229–CESE 661/2004);

tekintettel az Európai Tanács 2005. június 16–17-i ülésén született, a fenntartható fejlődés irányadó elveiről szóló nyilatkozatára;

tekintettel a Régiók Bizottsága *A természeti erőforrások fenntartható felhasználásának tematikus stratégiája felé* c. közleményről megfogalmazott véleményére ⁽¹⁾).

tekintettel a Régiók Bizottságának a „Tíz évvel Rió után: felkészülés a 2002-es fenntartható fejlődés világkonferenciára” című európai bizottsági közleményre vonatkozó 2001. november 14-i véleményére: (COM(2001) 53 – CdR 37/2001fin) ⁽²⁾);

tekintettel a Régiók Bizottságának *A fenntartható városi fejlődést elősegítő együttműködés közösségi keretéről* szóló európai parlamenti és tanácsi határozati javaslatról készített, 2000. június 15-i véleményére (COM(1999) 557 final – 1999/0233 (COD)) – CdR 134/2000 fin ⁽³⁾);

tekintettel az Európai Bizottságnak a Tanács, az Európai Parlament, a Gazdasági és Szociális Bizottság és a Régiók Bizottsága részére *Irányvonalak a fenntartható mezőgazdaság felé* címmel kiadott közleményéről (COM(1999) 22 final) megfogalmazott, február 17-i véleményére – CdR 183/1999 fin ⁽⁴⁾);

tekintettel az Európai Bizottság *Kereskedelem és fejlődés – segítségnyújtás a fejlődő országoknak a kereskedelem kiaknázásában* című közleményéről (COM(2002) 513 final) megfogalmazott véleményére (CdR 100/2003 fin) ⁽⁵⁾,

tekintettel a Belső piaci szolgáltatásokról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre tett javaslatról (COM (2004) 2 final – 2004/0001 (COD)) alkotott véleményére (CdR 154/2004 fin ⁽⁶⁾)

tekintettel az RB véleménytervezetére (CdR 66/2005 rev 1), melyet a „Fenntartható fejlődés” szakbizottság 2005. június 28-án elfogadott (előadó: Mona-Lisa Norrman, Jämtland megye tanácsának tagja (SV-PES);

Mivel

- 1) a helyi és regionális önkormányzatok képviselik az EU polgáraihoz legközelebb álló döntéshozó és végrehajtó szintet, a fenntartható fejlődést megteremteni hivatott intézkedéseket is az Európai Unió polgáiraival folytatott párbeszéd mellett kell megtervezni, elfogadni, végrehajtani és felügyelni.
- 2) Az Európai Unió 25 tagállamában a különböző politikai területek közötti gyakorlati koordináció helyi és regionális szinten történik. Hasonlóképpen, az EU kohéziós politikájának gyakorlati megvalósítása is helyi és regionális szinten megy végbe.
- 3) Mind az EU-n belül, mind globálisan, a helyi és regionális szinten végrehajtott intézkedések együttes hatása segíthet a ma tapasztalható, nem fenntartható tendenciák visszafordításában. Erre vonatkozik a szlogen is: Gondolkozz globálisan, cselekedj lokálisan.

a 2005. október 12-13-én tartott, 61. plenáris ülésén (az október 12-i ülésnapon) egyhangúlag elfogadta az alábbi véleményt.

1. A Régiók Bizottsága nézetei

Általános megjegyzések

A Régiók Bizottsága

1.1 **üdvözli** az Európai Bizottság közleményét az EU fenntartható fejlődési stratégiájának felülvizsgálatáról, amely előzetes összegzést ad az előrelépésről, és iránymutatásokkal szolgál a jövőre vonatkozóan;

1.2 **hangsúlyozza**, hogy nem történt elég előrelépés a fenntartható fejlődési stratégia 2001-es göteborgi elfogadása óta;

egyetért az Európai Bizottsággal, hogy jelenleg a fenntartható fejlődésre irányuló megelőző megközelítést, és az ezen a területen végzett konkrét lépéseket kell a középpontba helyezni;

1.3 **rámutat**, hogy a fenntartható fejlődés gazdasági, ökológiai és társadalmi szempontokat egyaránt felölelő, háromdimenziós megközelítése a növekedés, a több és jobb munkahely, a jobb életminőség és a tisztább és egészségesebb környezet előfeltétele;

1.4 **hangsúlyozza**, hogy a fenntartható fejlődést az EU minden politikai területébe integrálni kell és kiemelten kell kezelni. Lényeges, hogy a kohéziós politika támogassa mind a gazdasági, mind pedig az ökológiai és társadalmi dimenziókat, és hogy megfelelő figyelemben részesüljenek a politika hosszú távú hatásai. Hasonlóképpen, a jövőbeli fejlesztési és Afrikával kapcsolatos európai politikáknak következetes támogatást kell biztosítaniuk a fenntartható fejlődés számára a nemzetközi tevékenységekben;

⁽¹⁾ HL C 121, 2004.4.30. 47. old.

⁽²⁾ HL C 107, 2002.5.03., 9. old.

⁽³⁾ HL C 317, 2000.11.06., 33. old.

⁽⁴⁾ HL C 156., 2000.6.06. 40. old.

⁽⁵⁾ HL C 23, 2004.1.27., 38. old.

⁽⁶⁾ HL C 43, 2005.2.18., 18. old.

Nemzetközi kereskedelem

1.5 **hangsúlyozza**, hogy az EU válaszlépése a globalizáció versenyképességre, gazdaságra és az európai munkaerőre gyakorolt hatására a lisszaboni stratégián alapul, ugyanakkor tükröznie kellene a fenntartható fejlődésre mind Európában, mind pedig nemzetközi viszonylatban gyakorolt hatást is. A fenntartható fejlődés elérésére a nemzetközi megállapodásokkal összhangban jelenleg alkalmazott módszereket fejleszteni kell annak érdekében, hogy jobban tükrözzék a globalizációnak a helyi és regionális szintű közszolgáltatásokra és fenntartható fejlődésre gyakorolt hatását;

Párbeszéd és együttműködés

1.6 **hangsúlyozza** a civil társadalommal folytatott hatékony párbeszéd jelentőségét. Ennek érdekében az Európai Bizottság üzenetének következetesnek és jól koordinálnak kell lennie, a stratégiát pedig felügyelni kell és konkrét lépésekké kell alakítani;

Helyi és regionális viszonylatban

1.7 **különösen ki szeretné emelni** a helyi és regionális önkormányzatok szerepét és felelősségét a fenntartható fejlődés elérésében. Minden kormányzati szintnek együtt kell működnie a fenntartható társadalom eléréséhez szükséges változtatások meghatározásában és végrehajtásában, mégpedig határozott vezetéssel;

Középpontban a polgár

1.8 **hangsúlyozza**, hogy az EU-polgárok támogatásának elnyerése érdekében nagyon fontos biztosítani, hogy a fenntartható fejlődés ösztönzésére irányuló erőfeszítések összhangban legyenek igényeikkel és körülményeikkel. A helyi és regionális önkormányzatok jelentős szerepet játszanak ebben a párbeszédben, és az Európai Bizottságnak adminisztratív és pénzügyi támogatást kell biztosítania ehhez, a következőképpen:

- a konzultáció kereteinek kidolgozásával és a párbeszédet és tapasztalatcserét szolgáló természetes fórumok létrehozásával;
- a helyi és regionális fejlesztési projektek támogatásával mind az EU-n belül, mind globális szinten;
- a fenntartható társadalom elérése érdekében szükséges közös fellépés fokozott tudatosításával, és az erre vonatkozó ismeretek növelésével az EU-ban;

Közegészségügy, biztonság és egyenlőség

1.9 **hangsúlyozza**, hogy a tágabb értelemben vett közegészségügy kulcsfontosságú a fenntartható fejlődés elérése szempontjából;

1.10 **rámutat arra**, hogy a biztonság a jó életminőség előfeltétele, és a tágabb értelemben vett közegészségüggyel együtt, a fenntartható fejlődésre irányuló erőfeszítések középpontjában helyezkedik el;

1.11 **szeretné kiemelni**, hogy az esélyegyenlőséget is bele kell foglalni a fenntartható fejlődést célzó kezdeményezésekbe;

Környezettudatos vállalkozások és zöld munkahelyek

1.12 **egyértért** az Európai Bizottság álláspontjával, mely szerint jövőbeli életminőségünket termelési és fogyasztási szokásaink döntően befolyásolják. Oktatás, és az áruk és szolgáltatások környezetre és egészségre gyakorolt hatásáról szóló tájékoztatás segítségével ketté kell választani a gazdasági növekedést a környezet degradációjától. A közbeszerzési eljárások környezetvédelmi követelményei ugyancsak fontos szerepet játszhatnak a termelési és fogyasztási szokások megváltoztatásában;

1.13 **aláhúzza** a környezettudatos vállalkozások, különösen KKV-k fejlesztésének támogatását célzó intézkedések fontosságát. A kutatási és technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységekre vonatkozó hetedik keretprogramra (FP7) tett jelenlegi javaslatban a támogatandó célok között kiemelten kell kezelni a környezettechnológiai ágazat főleg kutatással foglalkozó vállalatait;

Célkitűzések, intézkedések és felügyelet

1.14 **támogatja** az Európai Bizottság célkitűzések, célok és az ezekhez kapcsolódó határidők meghatározására vonatkozó tervét. Ez lehetővé fogja tenni az előrelépések ellenőrzését, mérését és az ezekről szóló jelentések elkészítését;

1.15 **hangsúlyozza, hogy** a fenntartható fejlődés elősegítése érdekében aktív intézkedésekre és konkrét lépésekre van szükség. A soron következő cselekvési programnak magában kell foglalnia a különböző intézkedések végrehajtását és ellenőrzését szolgáló eszközöket, valamint a cselekvési program tervezésébe be kell vonni a helyi és regionális önkormányzatokat mint kulcsfontosságú partnereket;

A fenntartható fejlődés megvalósítását szolgáló eszközök

1.16 **hangsúlyozza** új eszközök kidolgozásának és a már meglévők tökéletesítésének fontosságát. Erre a fenntartható fejlődés elősegítéséhez szükséges intézkedések végrehajtása, értékelése és ellenőrzése miatt van szükség. A következő eszközöket kellene kidolgozni és úgy formálni, hogy azok hatékonyan hozzájáruljanak a fenntartható fejlődés megvalósításához:

- Környezetvédelmi vezetési rendszerek

A közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszer (EMAS) tökéletesítésre szorul, és hozzá kell igazítani a fenntartható fejlődés problémáihoz és igényeihez. Ki kell dolgozni egy környezetvédelmi vezetési rendszert, amely kiterjed a gazdasági, környezeti és társadalmi problémákra egyaránt.

- Közbeszerzés

A környezetre vonatkozó követelmények beépítése a közbeszerzési eljárásokba hatékony eszköz lehet a társadalmi termelési és fogyasztási szokások megváltoztatásának ösztönzésére. Ezt tovább kellene erősíteni, például a helyben előállított termékek és szolgáltatások környezeti előnyeinek figyelembe vételére szolgáló lehetőség hangsúlyozásával. A közbeszerzés jelenleg az EU GDP-jének 15 %-át teszi ki, azaz kb. 1 000 milliárd euró.

– Technológiai beszerzések

A technológiai beszerzési eljárásokat fejleszteni kellene, különösen a hulladék, energia, közlekedés, vízellátás és csatornázás, közutak és egyéb infrastruktúrák területén. Ezek olyan területek, ahol az állami szférának helyi és regionális szintű feladata van.

Kutatás és fejlesztés

Égetően nagy szükség van új, környezetbarátabb technológiák kifejlesztésére. Az Európai Bizottság arra irányuló kezdeményezése, hogy számos technológiai platformot kell létrehozni a kutatók és a magánszféra vállalkozásainak együttműködésén alapulva, egy lépés ebbe az irányba. Folynak a viták például az Európai Parlamentben, a „társadalmilag motivált kutatási platformok” létrehozásáról, kifejezetten a fenntartható fejlődéshez kapcsolódó kutatás és fejlesztés támogatására és elősegítésére. A Régiók Bizottsága támogatja ezt a kezdeményezést, és hangsúlyozza, hogy ezt ki kell terjeszteni a társadalomtudományok és a viselkedéstudomány területén folytatott kutatás-fejlesztésre is. Külön kezdeményezésekre van szükség annak biztosítására, hogy a kutatási eredmények a gyakorlatba átültethetők legyenek, és ezzel hozzájáruljanak a helyi és regionális szintű fenntartható fejlődéshez.

– Tájékoztatás és köztudat

Az Európai Bizottság többek között minimumszabályokat fogadott el a környezetvédelem területén az érintettekkel folytatott döntéshozatal előtti konzultációt illetően. Ezenkívül számos kezdeményezés történt, melyeknek célja, hogy a magánszféra üzleti vállalkozásait részvételre ösztönözze a fenntartható fejlődés megvalósítását célzó tevékenységekben. Az Európai Bizottság nem feltétlenül a legmegfelelőbb ennek az üzenetnek a közvetítésére.

– Együttműködés és tapasztalatcsere

A tapasztalatcsere és a különböző résztvevők együttműködésén és interakcióján keresztül felhalmozható új ismeretek lehetséges fontos részét képezi a fenntartható fejlődésre irányuló erőfeszítéseknek. Az EU-ban számos szervezet és hálózat végez ilyen irányú tevékenységet.

– Nyomon követés és értékelés

Nyomon követést és értékelést szolgáló eszközökre van szükség a fenntartható fejlődést elősegítő hatékony és célzott tevékenységek lehetővé tételéhez. Az egészségügyi és környezeti hatástanulmány két példa erre, de ennél többet kell tenni ezeknek az eszközöknek a kialakítása érdekében.

– Piaci alapú eszközök

Számos piaci alapú eszköz használatos ma az EU-ban, ide tartoznak a környezethez kapcsolódó adók, a kibocsátás-kereskedelmi rendszerek és támogatások. Ezeket az eszközöket

tovább kell fejleszteni, mégpedig azzal a céllal, hogy biztosítsuk, hogy minden gazdasági tevékenység ára tükrözi a tevékenység valós társadalmi költségét.

– Területrendezés

A fenntartható fejlődés elősegítéséhez szükséges intézkedések közül több is érinti a föld- és vízhasználat kérdését helyi és regionális szinten, és kapcsolódik a területrendezéshez, mint például az EU vízügyi irányelvének vagy a városfejlesztésre és hulladékra vonatkozó tematikus stratégiáknak a végrehajtása.

– Jogalkotás

A jogalkotás a fenntartható fejlődés elősegítésének másik fontos eszköze. A közösségi és nemzeti jogszabályok egy része azonban nem támogatja teljes mértékben a fenntartható fejlődésre irányuló erőfeszítéseket. Legfontosabb a már meglévő jogszabályok tökéletesítése és átalakítása lenne. Ezenkívül felül kellene vizsgálni és javítani kellene a különböző törvények közötti koherenciát, többek között az egyszerűbb szabályzói környezet létrehozása érdekében. A jogalkotást a szociális partnerek közötti megállapodáson alapuló új eszközöknek és módszereknek kellene segítenie. Erre a megközelítésre alapulnak például a nyílt koordinációs módszer keretében született megállapodások, az Aalborgi Charta és a tripartit szerződések.

2. A Régiók Bizottságának ajánlása

A Régiók Bizottsága

2.1 **hangsúlyozza** annak jelentőségét, hogy a fenntartható társadalom elérésére irányuló erőfeszítésekben az EU-polgárok központi szerepet kapjanak. A fizikai és gazdasági intézkedésekről és a fogyasztási és viselkedési szokások megváltozásáról folytatott párbeszédet a helyi és regionális szintű körülmények figyelembe vételével kell folytatni.

2.2 **úgy véli**, hogy a fenntartható fejlődést elősegítő munkához szükséges célkitűzéseknek és intézkedéseknek a helyi és regionális körülményekre kell épülniük, és azokhoz kell igazodniuk;

2.3 **hangsúlyozza** az új eszközök kidolgozásának és a már meglévők tökéletesítésének fontosságát. Erre a fenntartható fejlődés megvalósításához szükséges intézkedések végrehajtásának, értékelésének és nyomon követésének lehetővé tétele végett van szükség.

2.4 **bízik** benne, hogy a fenntartható fejlődési stratégia folyamatban lévő felülvizsgálata, és a cselekvési programmal kapcsolatos munkája során az Európai Bizottság párbeszédet fog kialakítani a helyi és regionális szinttel, illetve azt el fogja mélyíteni, és aktívan **részt kíván venni** a fenntartható társadalom elérésére irányuló jelenlegi erőfeszítésekben mind az Európai Unión belül, mind globális viszonylatban.

Brüsszel, 2005. október 12.

A Régiók Bizottsága

elnöke

Peter STRAUB